

ÚSTR se účastnil mezinárodní konference IPN v Polsku

16.9.2025 - Petra Jungwirthová | Ústav pro studium totalitních režimů ČR

Zástupci Ústavu pro studium totalitních režimů se zúčastnili mezinárodní vědecké konference Svoboda se zrodila v Polsku, věnované roli hnutí Solidarita a opozičním hnutím ve střední a východní Evropě v osmdesátých letech 20. století. Konference, jež se uskutečnila ve dnech 9.-10. září 2025 ve Varšavě při příležitosti 45. výročí vzniku Solidarity, byla organizována Historickým výzkumným úřadem Institutu paměti národa v rámci Centrálního výzkumného projektu Solidarita a společenský odpor 1956-1989.

Konference s názvem *Svoboda se zrodila v Polsku. „Solidarita“ a opoziční hnutí ve střední a východní Evropě v 80. letech 20. století* byla zaměřena na historický význam Nezávislého samosprávného odborového svazu Solidarita, jehož vznik v srpnu 1980 znamenal zásadní průlom v dějinách Polska i celého východního bloku. Hnutí nejen podnítilo naděje na ekonomické a společenské změny, ale především probudilo touhu po svobodě a důstojnosti napříč celým regionem. **Ústav pro studium totalitních režimů** zde reprezentovali **Michal Klíma**, člen Rady ÚSTR a **Kamil Nedvědický**, první náměstek ředitele ÚSTR.

„Podobné mezinárodní konference jsou nesmírně důležité – nejen pro sdílení výsledků výzkumu, ale především pro hlubší porozumění společné historické zkušenosti zemí střední a východní Evropy. Umožňují vytvářet mezigenerační i mezinárodní dialog, který připomíná, že boj za svobodu, právní stát a lidská práva nebyl izolovaným národním příběhem, ale součástí širšího evropského kontextu. Zvláště dnes, kdy čelíme novým formám ohrožení demokratických hodnot, je připomínání odporu proti totalitě aktuálnější než kdy dřív,“ zhodnotil **Kamil Nedvědický**.

Radní ÚSTR **Michal Klíma** vystoupil s příspěvkem *Polsko jako inspirace pro československé nezávislé kruhy*, v němž poukázal na význam hnutí Solidarita pro československý disent a výměnu myšlenek mezi opozičními skupinami v regionu. První náměstek ředitele ÚSTR **Kamil Nedvědický** se pak spolu s historikem slovenského Ústavu paměti národa Peterem Jaškem a předsedkyní Výboru pro národní paměť Rékou Földváryné Kiss z Maďarska zúčastnil panelové diskuse s názvem *„Solidarita – inspirace a naděje: Odpor národů střední a východní Evropy proti komunistickému režimu v 80. letech“*.

Zásadním cílem konference bylo představit význam hnutí Solidarita v procesu společenských a politických proměn, které vyústily v pád komunistických režimů. Mezi hlavní témata patřily vznik opozičních a nezávislých iniciativ ve střední a východní Evropě, mezinárodní kontakty „Solidarity“, reakce komunistických režimů, působení tajných služeb, ale také způsoby přechodu od stranických diktatur k parlamentním demokraciím. Účast zástupců **Ústavu pro studium totalitních režimů** na této mezinárodní konferenci potvrdila význam dlouhodobé mezinárodní spolupráce v oblasti výzkumu moderních dějin a sdílení zkušeností s potlačováním totalitních režimů ve střední a východní Evropě.

AUTOR: PETRA JUNGWIRTHOVÁ

FOTO: WYDZIAŁ HISTORII I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO / P. ŻYCIENSKI

<https://www.ustrcr.cz/ustr-se-ucastnil-mezinarodni-konference-ipn-v-polsku>